

СУЧАСНИЙ СТАН ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНУ

Онiщенко М.Л

*к.е.н., доцент кафедри управління та фiнансово-економiчної безпеки
ННІ БТ «УАБС» Сумського державного університету*

Дутченко О.О.

*к.е.н., ст. викладач кафедри управління та фiнансово-економiчної безпеки
ННІ БТ «УАБС» Сумського державного університету*

На сьогодні посилюється роль іноземного інвестування у створенні сприятливих умов для розвитку економіки України. Закордонні інвестиції можна розглядати з двох сторін, а саме: позитивної – поліпшення платіжного балансу; впровадження новітніх технологій та ноу-хау; комплексне використання ресурсів; досягнення соціально-економічного ефекту тощо; негативні сторони, як експлуатація сировинних ресурсів і забруднення навколишнього природного середовища, підвищення рівня залежності країни від іноземного капіталу, зниження рівня конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників, трансфер капіталу за кордон.

Світовий досвід більшості країн (США, Німеччина, Франція, Великобританія) свідчить, що каталізатором інвестиційної активності є іноземний капітал, який відіграв активну роль у розвитку та структурній перебудові економіки. В останні роки ця тенденція особливо характерна для економіки індустриальних країн Південно-Східної Азії. Обсяг прямих інвестицій в ці відносно невеликі країни в кінці 80-х років перевищував 20 млрд. дол. США. Сума інвестицій на 2015 р. склала близько 381 млрд. дол. США, що у 19 разів більше. За рахунок цього багатонаціональні підприємства стали потужною рушійною силою, яка сприяє поліпшенню транспортного сполучення в цьому субрегіоні завдяки транскордонним інвестиціям, вкладеним в інфраструктуру. [2, с. 12].

Досвід цих країн (особливо індустріально розвинених країн Азії) свідчить, що залучення на взаємовигідних умовах прямих іноземних інвестицій вирішує завдання структурної трансформації, розвитку імпортозамінних виробництв і послідовного нарощування експортного потенціалу.

Сучасний етап функціонування реального сектору економіки України відбувається в умовах існування негативних макроекономічних тенденцій. При цьому, пріоритетним напрямом активізації інвестиційної діяльності суб'єктів реального сектору економіки (суб'єктів українського бізнесу) та його стійкого функціонування є формування системи якісного фінансового забезпечення, спрямованої на залучення інвестиційних ресурсів, зокрема, закордонних, і їх раціональне використання.

Так, за період 2014-2016 рр. в Україні спостерігається збільшення обсягів капітальних інвестицій підприємств реального сектору економіки в цілому на 48,7 %. При цьому, за період 2014-2016 рр. цей показник має позитивну тенденцію до зростання: у 2015 р. – на 53696 млн. грн. (або на 24,5 %) порівняно з 2014 р. та у 2016 р. – на 53048 млн. грн. (або на 19,4 %) порівняно з 2015 р. [1].

Наразі Україна продовжує залучати нові джерела іноземних інвестицій, якими забезпечується розвиток окремих галузей промисловості і створення нових, інноваційних індустрій, що надасть змогу поліпшити економічний стан держави у майбутньому. Протягом 2016 р. в економіку України країнами світу було інвестовано 36,1545 млрд. дол. США.

Загальний обсяг інвестицій з країн ЄС в економіку України у 2016 р. склав 26,4056 млрд. дол. США, що складає 73,0% від загального обсягу інвестицій в економіку нашої держави (у порівнянні з 2015 р., цей показник становив 31,0469 млрд. дол. США, або 76,2 % від загального обсягу).

Спад надходжень прямих інвестицій загалом та з країн ЄС спостерігається в 2016 р. в порівнянні з 2014 р.: загалом на 32,7 % та з країн ЄС на 35,6% [1].

Причинами такого сповільнення, зокрема, є: військові дії, макроекономічне гальмування, зупинення низки промислових підприємств, суттєва девальвація і інфляція, зниження рівня поточного споживання.

Основними інвесторами в українську економіку серед країн-членів Європейського Союзу в 2016 році були Кіпр – 10239,5 млн. дол. США, що складає 38,78% від загального обсягу інвестицій з країн ЄС; Нідерланди – 6184,7 млн. дол. США (23,42 %) Великобританія – 1790,3 млн. дол. США (6,78% від загального обсягу), Німеччина – 1598,2 млн. дол. США (6,05 % від загального обсягу); Франція – 1305,4 млн. дол. США (4,94%); Австрія – 1559,8 млн. дол. США (5,91 %); Польща – 758,3 млн. дол. США (2,87%), Угорщина – 614,9 млн. дол. США (2,33%), Люксембург – 363,9 млн. дол. США (1,38%); Швеція – 328,9 млн. дол. США (1,25 %) та інші країни – 1661,7, тобто, 6,29% [3; 4].

Найбільші обсяги інвестицій були спрямованими до Києва, а також Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей.

Домінуючими за показником залучення капітальних інвестицій протягом 2014-2016 р. є сфери промисловості, будівництва, сільського, лісового та рибного господарства, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності. Основне джерело фінансування капітальних інвестицій – власні кошти підприємств і організацій. Загалом, для України є важливим розгляд закордонного інвестування бізнесу в контексті структурних змін та економічного зростання. Пріоритетними завданнями, що їх мають розв'язати іноземні інвестиції, є: структурна реформа економіки; технологічне оновлення виробництва; виробництво товарів широкого споживання; подолання існуючої залежності країни від імпорту.

Обсяги закордонного інвестування в український бізнес є безпосередньо пов'язаними із інвестиційним кліматом країни. Зауважимо, що в умовах глобалізації, закордонний капітал є одним з важливих ресурсів

розвитку країни. Однак, криза посилила загальносвітові тенденції до зменшення інвестицій, тому для України є життєво необхідним створення сприятливого інвестиційного клімату в країні та пошук нових шляхів до залучення іноземних інвестицій, що зумовило актуальність дослідження [2].

У зв'язку із зазначеним слід відмітити, що головною проблемою іноземного інвестування в українську економіку на сьогодні є скорочення попиту на продукцію, що виготовляється, спричиненого низькою платоспроможністю населення та зниженням експортних цін. Політична та економічна нестабільність, недосконала організаційно-правова база, неефективне державне управління створюють основні ризики капіталовкладень.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрану.
2. Доклад о мировых инвестициях, 2015 год [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015overview_ru.pdf
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>. – Назва з екрану.
4. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/>. – Назва з екрану.
5. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>. – Назва з екрану.